

„Egy könyv, amelyből árad a fény.” – *Nathalie Riché*, *Lire magazin*

CSODÁK IDEJE

fine
selection

ANNE-LAURE BONDOUX

ANNE-LAURE
BONDoux

CSODÁK IDEJE

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2014

Édesanyámnak.

1

BLAISE FORTUNE-NEK HÍVNAK és a Francia Köztársaság állampolgára vagyok. Ez a színtiszta igazság.

Amikor a vámosok megtaláltak a kamion mélyén, tizenkét éves voltam. Úgy bűzlöttem, mint a kukatároló, ahol Abdelmalik aludt, és ezt az egy mondatot hajtogattam: „*blezfortünnékhívnákésáfránszia-köztársaságállampolgáravagyokésaszintisztaigazság*”.

Gyakorlatilag minden értékes holmimat elveszítettem útközben. Szerencsére az útlevelem megmaradt; Gloria jó mélyen a dzsekim zsebébe süllyesztette, amikor a benzinkútnál voltunk. A benne szereplő adatok bizonyították, hogy 1985. december 28-án születtem a Mont-Saint-Michelen, a La Manche csatorna partján, ami a zöld atlasz 16. oldalán található. Ott állt fehéren-feketén. A gond a fényképpemmel volt: le lett áztatva, majd vissza lett ragasztva, s jöllehet Ha bácsi gondosan visszabüvéskedte a hivatalos bélyegzőt is, a vámosok nem hitték el, hogy igazi kis francia vagyok. El akartam nekik mesélni a történetemet, de nem volt hozzá elég szókincsem. Ezért aztán a grabancomnál fogva megragadtak, kiráncigáltak a kamionból és beültettek egy autóba.

Így ért véget a gyermekkorom goromba hirtelenséggel az A4-es autópálya szélén, amikor rádöbbsentem, hogy Gloria eltűnt, s nekem nélküle kell boldogulnom az emberi jogok és Charles Baudelaire hazájában.

Aztán hosszú-hosszú napokon át egy várakozási övezetben maradtam, majd egy befogadóközpontba kerültem. Franciaország falak, kerítések, kapuk sora volt csupán. Olyan hálótérvekben aludtam, melyek a *Matasin* padlására emlékeztettek, csak éppen nem volt padlásablak, amin át látni lehetett volna a csillagokat. Egy szál egyedül voltam a világban, értitek? Mégsem volt szabad hagynom, hogy a csüggedés csontig marja a lelkemet. És legfőképpen el kellett jutnom a Mont-Saint-Michelre, hogy megkeressem anyámat! Könnyű lett volna ezt elmondanom, csak éppen nem ismertem a nyelvet. Nem mesélhettem el a Szörnyű Balesetet, sem az élet váratlan fordulatait, melyek ideáig sodortak. És amikor az ember nem tud mesélni, az az érzése, hogy megfullad.

Ma már más a helyzet. Elmúltak az évek, s én minden dolgot meg tudok nevezni, ismerem a mellékneveket és a kötőszavakat, tudom ragozni az igéket. A zsebemben vadonatúj útlevel lapul, ami teljesen megfelel a világ törvényeinek.

Nem sokkal ezelőtt levelet kaptam Franciaország tbiliszi nagykövetségéről, melyben azt írták, hogy talán sikerült Gloria nyomára bukkanniuk. Hát ezért ülök most a Roissy-Charles-de-Gaulle repülőtér tranzitjában egy bőrrönddel, nehéz szívvel, de azzal a bolond reménnyel, hogy végre viszontláthatom. Előbb azonban rendbe kell szednem a gondolataimat.

Tehát: Blaise Fortune-nek hívnak. A Francia Köztársaság állampolgára vagyok, jóllehet életem első tizenkét évét a Kaukázusban éltem le, ami a Fekete- és a Kaszpi-tenger között húzódik, a zöld

atlasz 78. oldalán. Akkoriban oroszul beszéltem, és az emberek Kumailnak hívtak. Ez furcsának tűnik, de egyszerű lesz megérteni, csak el kell mesélnem. Mindent. Szép sorjában.

2

A LEGRÉGEBBI EMLÉKEIM az 1992-es évre nyúlnak vissza, amikor Gloriával a Nagy Házban lakunk, más menekült családokkal. A város nevére nem emlékszem. Hétéves vagyok. Tél van, nincs áram, nincs fűtés a háború miatt.

Ecetszaggal vegyes mosóporillat érződik.

Az asszonyok egy hatalmas bádorgézsát állnak körül az udvar közepén, alatta fahasábok lobognak. Csupasz karjukon a bőr könnyé-kig vörös. Beszélgetnek, nevetgélnek, nagyon hangosak. Gőzfelhő száll fel, sűrű párát lehelve az emeleti ablaküvegekre, a mocskos tájtékban rotyog a szennyes.

Távolabb, az előtető alatt a rémséges Szergej feni a borotváját. *Csissz-csussz.*

Egymás után szólít magához minket:

– Te! Gyere csak ide!

A rémséges Szergej nem tudja a keresztnévünket. A Nagy Házban túl sok a kölyök, és az izzákos férfi memóriája már megkopott. Egyszerűen csak elbődül: „Te!”, rábökve valamelyikünkre a borotvájával,

és egyikünknek se jut eszébe, hogy ne engedelmeskedjen, annyira félelmetes a kifordult szemével meg a szétlapított orrával.

Mielőtt borbély lett volna, a rémséges Szergej bokszozó volt, állítólag a legjobb a városban, míg egy napon egy keménykötésű örmény padlóra nem küldte. Ez még a háború előtt történt. Aznap Szergej közeli ismeretségbe került a halállal, mondta Gloria. Ezért olyan furcsa és ezért érdemel tiszteletet. Így aztán, amikor felém bök a borotvájával, már iszkolok is az előtető alá.

Leülök a háromlábú székre, háttal neki, és kalimpáló szívvel döntöm hátra a fejem. Szergej borotvája hideg barázdákat húz a koponyámon, módszeresen dolgozik rajta, míg az összes hajam libegve a kockakőre nem hull. Utána a rémséges Szergej egy törölközőt márt az eceteshordóba és bedörzsöli vele a fejemet. Elpityeredem. Taszít rajtam egyet, hogy lependerítsen a székről.

– Lódulj anyádhoz, taknyos!

Felállok, kopaszra nyírt fejem tompán sajog, Gloriához futok, és a szoknyájához bújok. Nem az anyám, tudom jól, de nekem csak ő van.

– Pompás! – kiáltja Gloria, és habos kezével végigsimít a koponyámon.

Arcomat az arca felé nyújtom. Lehajol, megcsókol és azt suttozja:

– Tényleg ragyogóan fest, *Monsieur Blaise!*

A könnyeimen át rámosolygok. Annyira szeretem, amikor franciául „Monsieur Blaise”-nek nevez, amit senki nem ért!

– Na, menj játszani, Kumail! – teszi hozzá aztán hangosan. – Látnod, hogy dolgom van!

Megtörlöm a szemem és már spurizok is, hogy csatlakozzam a többi lekopasztott gyerkőchöz, akik szanaszét széledtek az udvaron.

Mosás, nevetés, borotva, ecet... Így csatázunk a tetvek, a bolhák és minden egyéb élősködő ellen, beleértve azt is, amely Gloria szerint a legfélelmetesebb: a csüggedést. Ez az élősködő, mondja, agyafúrtabb és veszélyesebb, mint az örmény, aki kiütötte Szergejt. Lát-hatatlan és mindenhová beférkőzik. Ha nem teszel semmit, csontig rágja a lelked. Honnan lehet tudni, aggodalmaskodom, hogy elkaptuk-e a csüggedést, ha még csak nem is látjuk? Mit lehet ellene tenni, ha még borotvával sem lehet eltávolítani? Gloria magához szorít. Egyetlen orvosság van ellene, magyarázza. Amíg mellette maradok, addig semmi komoly nem történhet velem, OK?

– OK.

3

A NAGY HÁZ EGY HÁROM ÉPÜLETBŐL ÁLLÓ EGYÜTTES, amely U alakban öleli körbe az udvart. Az első emeleten van egy szobánk.

Faltól falig hat lépést tudok tenni, megkerülve a fatüzelésű kályhát. A falról foszlik a tapéta, mögötte mállik a vakolat is. Ha a körmömmeleggel megkaparom, előbukkannak a téglák. A Nagy Ház repedezik, roncsolja a talajból felszivárgó nedvesség, ugyanis a folyó közelében épült. Olyan roskatag, hogy már le is kellett volna bontani, de szerencsére a háború leállította a buldózereket. Most ez a mi menedékünk, jó kis búvóhely, megvéd bennünket a szélről és a milíciától.

A szelet, azt jól ismerem: egy lavina sebességével zúdul le a hegyekből, besüvíti az ajtókat, hidege csontig hatol. Ellenben arról, hogy mi a milícia, csak ködös elképzelésem van. Mindössze annyit tudok, hogy jobban rettegek tőle, mint a rémséges Szergej kifordult szemétől, s hogy itt mindenkinek jó oka van rá, hogy tartson tőle. Ezért vezettük be, hogy váltásban őrködünk: éjről éjre szemmel tartjuk a Nagy Ház bejáratát, négyes csoportokban váltva egymást. A kisebbek, mint én, elkísérik a nagyobbakat, ha azok úgy kívánják.

A lelkekre kötötték, hogy ha csizmás embereket látok közeledni, ha meglátom a bőrdzsekijüket és a gumibotjukat, kirohanok az udvarra és irtó nagyot ütök az előtető alá akasztott harangra.

Három másik eset is van, amikor irtó nagyot kell csapni a harangra:

- ha a Nagy Ház kigyullad;
- ha a Nagy Ház összedől;
- ha kiönt a Pszezka folyó.

Ha valaki ezen körülményektől függetlenül szórakozna a haranggal, az máris szedheti a sátorfáját a Nagy Házból, világos?

Amikor megkérdzem Gloriát, mit csinálna a milícia, ha netán elkapna minket, az arca megkeményedik, és én már bánom is, hogy feltettem a kérdést.

– Egy hétéves kisfiúnak nem szükséges minden részletről tudnia. Te csak tartsd be szépen a házirendet, Kumail.

Csak annyit mondok franciául, hogy „OK”, ahogy tanította, és kimegyek a többiekhez játszani a lépcsőházba, ami a pillanatnyi kedvüinktől függően hol vár, hol csatahajó szerepét tölti be.

Abban az időben a játszópajtásaimat Emilnek, Baksának, Rebekának, Tamsinnak és Fainának hívják. Soványak, szutykosak, és fürgék, mint a gyík. Némelyikük oroszul beszél, akárcsak én, van, aki nem, de hát mióta van a gyerekeknek szükségük szavakra ahhoz, hogy megértsék egymást? Kifulladásig rohangászunk. Főlle vágatázunk a lépcsőkön, elbújunk a vécében, vagy a tetőn száradó lepedők között, hogy megijesszük Hanska nénit, azt a vén csoroszlyát. A kacagásunk végignyargal a Nagy Házon, gyorsabban, mint a huzat.

Gloria azt mondja, hogy szereti a nevetésemet hallani, hogy ez a legfontosabb dolog a világon.

Én is szeretem az ő nevetését hallani, csak hogy Gloria elég gyakran köhög, s azt viszont nem szeretem: hirtelen ellilul, fulladozik, az a benyomásom, mintha egy kutya ugatna benne. Nem vagyok orvos, de azt azért sejtem, hogy ez a köhögés gonosz, mint a halál. Mi lenne velem, ha Gloria meghalna?

– Cöcöcö! – neveti el magát, amint elmúlik a köhögésroham. – Ne vágjon már ilyen gyászos képet, Monsieur Blaise! Tudja jól, hogy erős vagyok, akár a fák! Na, gyerünk, Kumail, nyomás! Hozzál vizet, ha akarsz ma vacsorázni!

A vödörrel elgaloppozok az udvari csapig. Mindig kapható vagyok rá, hogy segítsek, vagy valami szívességet tegyek, mivel mielőbb fel akarok nőni. Homályosan érzem, hogy a világ, amelyben élünk, ellenséges a kicsi és gyenge lényekkel. Arról a napról álmodozom, amikor a lábam elég hosszú lesz ahhoz, hogy nagyon gyorsan futhassak, és elég erős, hogy egyedül cipelhessem azt a khakiszínű vászonzsákot, amit Gloria a „málháknak” nevez.

Amióta a Nagy Házban élünk, a málhazsák az ajtó fölé van téve, egy polcra. Pillanatnyilag csak az a fémdoboz van benne, amelyben Gloria a titkait rejtegeti, és amelyet nekem nem szabad kinyitnom.

A többi holmi szanaszét hanyódik a szobában: a ruháink, a zöld atlasz, a takarók, a konyhafelszerelés, a hegedű, amelynek egyetlen húrja sincs már, a rádiókészülék és Vaszilij szamovárja, amivel teát lehet főzni. Ha egyszer meghallom a harangot, tudom, mi a teendőm: felállok a székre, lekapom a polcra a zsákot, és villámgyorsan belegyömöszölöm a holminkat. Néha gondolatban elgyakorlom a vészhelyzetmozdulatokat – fel a székre, le a zsákot, bele a holmit –, és elképzelem, hogyan ürülne ki egy csapásra a Nagy Ház, kicsit úgy, mint a fürdőkád, aminek kihúzzák a dugóját. Megkérdem Glóriát, mit csinálunk majd utána. Vállat von:

– Amit mindig is csináltunk, Kumail: megyünk egyenesen előre, más látóhatárok felé.

– OK.

A Nagy Házban mindenkinek megvan a maga története. Föld-rengések és bányamolások, börtönben töltött napok és pókerpartik a kereskedelmi kikötőkben, szülések, elszakadások és egymásra találások, sőt az öreg Max még azt is elmeséli, hogyan veszítette el három ujját, amikor egy vágóhídon dolgozott. Nekem minden új, folyton kérdezek és gyorsan tanulok, de egyik történet sem bűvöl el annyira, mint a sajátom, amikor Gloria este, elalvás előtt suttogva elmeséli.

– Megint? – kérdezi, s egy fahasábot dob a kályhába.

– Igen, megint! Az összes részlettel!

Gloria leül az ágyra. Az arca remeg a kályha fényében. A birka-bőr takarót felhúzza az orromig és elkezdi:

– Nyár vége volt, és én apámnál, a vén Vaszilijnél laktam.

– Tőle kaptad a szamovárt, ugye?

– Igen, Kumail. Akkoriban Vaszilijé volt a Kaukázus legszebb gyümölcsöse. Te jó ég, azt látnod kellett volna! Alma, körte, őszibarack, sárgabarack: sok-sok hektár, mind teleültetve gyümölcsfákkal! Egyik oldalról a folyó húzódott, a másikról a vasúti sínek...

– Azok mellett sétálgattál Zemzemmell!

Gloria szeme felizzik.

– Várj, ne olyan gyorsan... – csitít. – Mindent szép sorjában, tudod.

Megfogom a kezét, és nem szólok többet. Hallgatom a történetet. Szép sorjában.

4

A VÉN VASZILIJ HEGYESRE NYÍRT nagy bajuszt visel meg hózentróglit, ami jó erősen tartja a nadrágját. Amikor mosolyog, a bajusza csiklandozza a fülét, amikor meg az ég felé nyújtja a karját, a hózentrógli olyan magasra húzza a nadrágját, hogy látni lehet szőrös lábszárát.

Vaszilij nem mosolyog gyakran, nem bizony. Ellenben a karját napjában többször is az ég felé emeli, s kétségbeesett arcot vág az élet sok nyűge-baja miatt. Szidja az egész világot, de legfőképpen a munkásait:

– Csipkedjétek magatokat, kétbalkezes banda! Óvatosan az őszi-barackkal! Finoman a sárgával! És javítsátok meg nekem azt a teherautót, mielőtt le nem csap rátok a haragom, mint a ménkü!

A munkások serénykednek, amíg nem adódik újabb gond, Vaszilij pedig egyik kezével a bajszát pödri, a másikkal fekélyrel lyuggatott gyomrát masszírozza.

Szerencsére csodálatos felesége van: Ljuba, aki, ahogy mondani szokta, olyan, mint a méz az élet érdes nyelvéen. Hat gyermekkel ajándékozta meg. Hattal! Közöttük egyetlen lány van: Gloria.

Esténként a fából épült házban összegyűlik a család, énekelnek, húspástétomot esznek, teát isznak a samovárból. Letelepszene

körben a szőnyegre, a legkisebbek az anyjuk lába közé, a nagyobbak közrefogják Vaszilijt. Gloria mindig az apja balján foglal helyet.

– Egy napon, ami már nincs messze – magyarázza a fiainak Vaszilij –, minden, amim van, a tiétek lesz. Ennek a földnek a gazdagsága, csodás gyümölcsei, de a velük járó vesződség is. Mindent rátok hagyok! Boldoguljatok, ahogy tudtok! Én meg elvonulok pihenni, nem hallotok többet mérgelődni, és akkor végre a gyomrom sem fog fájni.

Aztán Gloriához fordul:

– Rád ez nem vonatkozik. Te magad választasz.

Gloria összevonja a szemöldökét és faggatni kezdi. Rá miért nem vonatkozik? Hogyan maga választ?

– Te vagy az egyetlen lányom – feleli Vaszilij. – Ha úgy akarod, ez a ház a tiéd lesz. S akkor természetesen te leszel itt az úrnő. Csak-hogy ismerlek én téged! És azt gyanítom, el fogsz innen menni.

Gloria a testvéreire néz: az atlétavállú Fotjára és Olegre, a vastag szemüvege mögül kancsalító Anatolijra, Jefremre, aki göndörebb, mint a birka, és az angyali mosolyú Dobromirra. Aztán az anyjára néz, Ljubára, aki arcát haja fekete hullámai mögé rejt, aztán a ház díszes bútoraira, a szőnyegekre, a lámpákra, melyek fényköröket vetítenek a falakra. Hallja, ahogy odakinn az esti szélben susog a gyümölcsös. Miért ne lehetne neki helye ebben a paradicsomban?

– Tévedsz, Vaszilij! Semmi kedvem elmenni innen!

Hogy ezt bebizonyítsa, Gloria ugyanúgy tesz, mint a fivérei. Minden áldott nap kezeslábasba bújik, haját kendő alá szorítja, és megy dolgozni a gyümölcsösbe. Megtanulja gondozni a fákat, megvédeni őket az élősködőktől, hálával letakarni őket, hogy a madarak ne csipegethessenek a gyümölcsükből. Szüretkor ő az első, aki nyakában egy zsákkal felkúszik a létrára, és elsőként mászik

is le róla, s már fut is, hogy belezúdítsa a teherautó pótkocsijába a több kiló almát.

Megnő. Olyan erős lesz, mint legidősebb bátyja, Fotja. És olyan kitartó, mint Oleg, aki a második a sorban.

Tizenhat évesen megtanul teherautót vezetni.

Tizenhét évesen éppúgy megjavítja a motort, megolajozza a dugattyúkat, mint Vaszilij bármelyik munkása. Esténként gépolajtól fekete karral telepszik le apja bal oldalára, kieresztett hajával olyan szép, akár egy vadvirág.

– Semmi kedvem elmenni innen! – ismételteti. – Miért mondom, hogy én más vagyok?

Vaszilij megcsattintja a hósztróglját, ami azt jelenti, hogy nincs kedve válaszolni.

Egy napon azonban Gloria rájön, hogy ő tényleg nem olyan, mint a fivérei. Azon a napon, amikor találkozik Zemzemmél, a sárgabackfazorok legmélyén, a vasúti sínek mentén.

Zemzem teherautón érkezik, a Vaszilij által felfogadott alkalmi munkásokkal. Sokan vannak, fiatalok, szegények, porosak, de Zemzemben van valami más. Isten tudja, mi... Mintha egy nap ragyogna a feje fölött. Így aztán természetes, hogy Gloria csak őt látja a többiek között, kis híján lepottyan a létráról, amikor a fiú ránéz.

Délben, szokásával ellentétben, nem vegyül a szedők közé. Járnia kell egyet, gondolkozni, meg aztán valahogy nem is éhes. Elindul a vasúti sín mentén.

Amikor megfordul, Zemzem ott van mögötte.

– Láttam, hogy nem vittél magaddal innivalót – mondja neki a fiú. – Nem jó víz nélkül lenni a tűző napon. Nesze.

Azzal odanyújtja neki a kulcsát.

Gloria azon nyomban leroskad egy vasúti talpfára, kóvályog a feje.

– Látod, máris elhagyott az erőd – mosolyog Zemzem.

Gloria elfogadja a vizet. Az arca lángol.

– Láttalak dolgozni – folytatja a fiú. – Bámulatos! Gyorsabban jár a kezéd, mint bárki másé!

Gloria egy árva mukkot sem tud kinyögni. Állítólag így van, ha az ember szerelmes. Hirtelen azonban megremegnek a sínek.

– A vonat!

Gloria oldalra taszítja Zemzemet, kővé dermedve tapadnak egymáshoz.

Amikor a vonat melléjük ér, meleg, fémes légörvény kapja el őket. Gloria szíve a szerelvény ritmusára zakatol, *takataktak-takataktak*; ez ifjúsága legszebb napja.

Ezután rendszeresen találkoznak itt délidőben. A síneken egyensúlyoznak, mintha kötél táncosok lennének, és fogadást kötnek, menyire pontosan érkezik a gyors. Öreg, szeszélyes masina ugyan, de ebédidőben általában előbb-utóbb meghallják, hogy jön.

Így esik meg aztán, hogy a szüret végén, amikor már vagy száz-huszonhét-szer csókolóztak, tanúi lesznek a Szörnyű Balesetnek...

5

MIRE GLORIA ELBESZÉLÉSÉNEK ehhez a pontjához ér, én már lerúgtam magamról a takarót, térdelek az ágyon, minden fáradtságom elszállt. Az öklömmel püfölöm a matracot:

– Ne felejtsd ki a részleteket! A sebesülteket, a felhasadt oldalú vagonokat, a tüzet, semmit!

Gloria rosszállóan rám néz, ilyenkor le kell higgadnom, szófogadóan vissza kell feküdnöm és kívánni, míg rászánja magát a folytatásra.

Ötvenig elszámolok, úgy bámulom a foszladozó tapétát, mintha unatkoznék, és amikor a légzésem megnyugszik, Gloria azt mondja:

– Először Zemzem hallotta meg a gyorsvonatot.

Tüstént a szavába vágok:

– Éles hallása volt, igaz?

– Nagyon éles, Kumail. Egy távoli vidékről származott, vadászó népből, az édesapja pedig...

– ... a falu vezetője volt! Tudom! Még a holtak suttogását is meghallotta...

– Úgy bizony! Ezért hallotta meg Zemzem jóval előbb, mint én, a vonat csikorgását és fűtyülését. Nagyon erősen megszorította a

kezemet, mert rájött, hogy itt valami nincs rendjén. Futni kezdtünk a vágányok mentén, és akkor hirtelen...

– A dörrenés!

– Irtózatoss dörrenés, Kumail. Egy robbanás, amit fülsértő zaj követett, mintha valami szétrepedt volna. Hátborzongató volt hallani... Aztán láttuk, hogy felcsap a füst. Amikor kifulladás, verejtékben úszva odaértünk...

– Pont a kanyar után, ugye?

– Igen, ott, ahol a körtefák nőttek. Ott pillantottuk meg a láncokban álló mozdonyt. A vagonok kisiklottak, úgy borultak egymásra, mint a dominók. A roncsok alá szorult emberek üvöltöztek. Azok, akik ki tudtak menekülni, kábán ültek a földön, közben a tűz már a gyümölcsfákba is belekapott.

– Égtek az emberek? Láttad?

– Nem, Kumail, nem láttam. A szag volt elviselhetetlen.

– Mint disznópörzsöléskor!

– Még annál is rosszabb. Nem tudom leírni azt a szagot. Zemzem azt mondta, menjek, segítsek a sebesülteknek, ő pedig elrohant apám házába, hogy erősítést hozzon.

– Meg a tartálykocsit!

Gloria bólint. Tudja, hogy sosem felejték ki egyetlen részletet sem. Én magam is el tudnám mesélni a történetet, mintha átéltem volna. De jobban szeretem hallgatni.

– Az utolsó kocsikhoz szaladtam, segitettem két férfinak felemelni egy fadarabot, ami összezúzta egy öregember lábát. Körülöttünk mások is segítségért kiáltottak, de nem voltunk elegenden. Két gyereket egy hasadékon át ki tudtam húzni az ötödik vagonból. És ekkor hallottam meg egy asszony kiáltásait.

Sipítós kis hangomon én is kiáltozni kezdek, megpróbálva utánozni a francia segélykiáltást:

– *Oszökúrédémoá!* Segítség, segítsen valaki!

– Pontosan. *Oszökúrédémoá!* Bebújtam a résen...

Nevetve nézek Gloriára:

– Akkoriban sovány voltál, mint a piszkafa! Azért tudtál bemászni, igaz?

Gloria megcsippenti az arcom. Úgy tesz, mintha megsértődne, de én jól tudom, hogy nem haragszik.

– Hát, mi tagadás, meghíztam, Monsieur Blaise... De most hagyjuk ezt a részletet, rendben? Szóval becsusszantam a kocsiba, az elgörbült ülések között elvergődtem az asszonyig. Az egyik sarokban kuporgott összegömbölyödve, véres arccal.

Ettől kezdve nem szakítom többé félbe Gloriát. Minden egyes szó, amit mond, rettentő fontos.

– Amikor odaértem mellé, láttam, hogy egy kisbabát ölel magához. Könyörgő tekintettel nézett rám, s én megértettem, mit vár tőlem.

Gloria a homlokomra teszi a kezét. Olyan gyengéden mosolyog rám, hogy belesajdul a szívem.

– Annak az asszonynak eltört a háta, nem tudott mozogni. A káromba vettem a kisbabát és felemeltem. A nő értésemre adta, hogy francia, a nevét is megmondta: Jeanne Fortune. Aztán a fiára mutatott, és azt suttogetta: Blaise. Hát így mentettelek meg. Amikor megérkezett a segítség a tartálykocsin Zemzemmél és Vaszilijjal, én a körtefák alatt álltam. Sírtam. A férfiak elkezdték eloltani a tüzet, majd fejszét ragadtak, meg láncfűrész, hogy szétvágják a kocsikat és kihúzzák belőlük a túlélőket. Én ott váraкоztam veled.

Elszenderültél a hasamon. Nem láttad, amikor a férfiak kihozták az édesanyádat.

Tágra nyitott szemmel remegek a takaró alatt. Mindent látok magam előtt: anyám holtsápadt arcát, vértől ragacsos mézszínű haját, testét, ami olyan petyhüdt, akár egy rongy. A szemhéja csukva. A tűztől rozsdásra mart fűvön fekszik. Meghalt volna?

– Csak elájult, biztos vagyok benne – folytatja Gloria. – A városból mentőautók érkeztek. Be akartam szállni abba, amelyik az édesanyádat vitte, de az orvosok nem engedték. Olyan sok volt a sebésült! Nekik kellett a hely... Zembem odajött hozzám. Megmutattalak neki. Megsimította az arcodat, és azt mondta, te egy csoda vagy. Ekkor kinyitottad a szemed. Mintha csak értetted volna!

Már rég beesteledett. Hallom a Nagy Ház meghitt zajait: hangokat a lépcsőházból, lépések koppanását a fölöttünk lakók padlóján, és Tálja kisasszonynak, a Nemzeti Opera hajdani énekesnőjének a skálázását. Soha nem sikerül teljesen elszomorodnom, amikor Gloria a Szörnyű Balesetről és anyám törött hátáról mesél. Mintha csak ősrégi eseményekről, legendákról mesélne. Gloria felkel és tölt magának egy utolsó csésze langyos teát. A testem súlyosan nehezedik a matracra. Ásítok egyet.

– Zemzemmél mindenütt kerestétek anyámat, de sehol nem találtátok. A neve nem szerepelt a kórházak nyilvántartásában, ugye? És még ha vissza is akartál volna adni, senkinek nem lett volna ideje, kedve egy kisbabával foglalkozni: ezért tartottál meg.

Gloria sóhajt egyet, látom rajta, hogy álmos, de tudja, hogy addig nem hagyom nyugton, amíg be nem fejezi a történetet.

– Minden bonyolulttá vált, mert kitört a háború. Valójában a vonat nem véletlenül siklott ki: merénylet volt. A gyümölcsöst elvette tőlünk a milícia, azt mondták: a „háborús szükségletekre”. Elvették

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha örökre és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatod vele.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

a házat, a teherautót, még a fákat is! Csak egy kunyhót hagytak meg nekünk. Zemzemet és a fivéreimet besorozták a hadseregbe. Mielőtt elmentek, mindegyikük egy-egy értékes ajándékot adott nekem.

Fejből tudom az értékes ajándékok listáját:

– Fotja a rádiókészülékét adta neked, de az elemekről megfeledkezett. Oleg a régi hegedűjét, amin már nem volt húr. Jefrem a zöld atlaszát. Dobromir a jó meleg, birkabőr takaróját. Anatolij pedig egy verseskönyvet, amit sajnos elveszítettél.

Mint mindig, ugyanazzal a kérdéssel fejezem be:

– És Zemzem? Tőle mit kaptál?

Gloria az ujját az ajkához emeli, és azt mondja, titok. Az, amit Zemzemtől kapott, annyira értékes és annyira szép, hogy arról nem mondhat semmit. Mint mindig, most is csalódott vagyok. Követelözöm, unszolom, könyörgök neki, de hiába.

Gloria rám mosolyog:

– Egyszer talán majd elmondom...

– Mikor?

– Egyszer.

Legyőzötten sóhajtok egyet és a történet végét kérem.

– Miután Zemzem és a fivéreim bevonultak, apámék elé álltam és bejelentettem nekik, hogy én is elhagyom őket. Felelős voltam érte, el kellett, hogy vigyelek a katonák és a harcok közeléből. Ljuba, az édesanyám odaajándékozta a konyhafelszerelését. A vén Vasztilij a szamovárját adta nekem. „Látod, tudtam, hogy el fogsz menni – mondta. – Eredj, lányom, keress egy olyan helyet, ahol boldogan élhatsz.”

Ekkor hozzáteszem azt, amit Gloria oly sokszor elmondott már:

– Ezért nevezett el Gloria Bohème-nek. A „Bohème” azt jelenti, hogy az ember mindig szabad és átmehet a határokon.